

APEL NR .../.../26

RADY MIEJSKIEJ WROCŁAWIA
z dnia 2026 r.

Do Prezesa Rady Ministrów w sprawie zmiany przepisów w celu zwiększenia wysokości stawek mandatów karnych za nielegalne parkowanie.

Na podstawie § 36 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 załącznika do uchwały nr XXVI/276/96 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 17 maja 1996 r. w sprawie przyjęcia Statutu Wrocławia w brzmieniu uzgodnionym z Prezesem Rady Ministrów (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2019 r. poz. 5510) Rada Miejska Wrocławia uchwala, co następuje:

Rada Miejska Wrocławia zwraca się do Prezesa Rady Ministrów o zmianę rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie wysokości grzywien nakładanych w drodze mandatów karnych, w celu urealnienia i podwyższenia stawek mandatów za nieprawidłowe zatrzymanie i postój pojazdów, w szczególności za pozostawienie pojazdu w miejscu obowiązywania znaku drogowego B-35 - zakaz postoju i B-36 - zakaz parkowania, tarasowanie chodników oraz parkowanie w sposób zagrażający bezpieczeństwu pieszych i rowerzystów.

Obecne stawki mandatów karnych, określone w rządowym taryfikatorze, przestały pełnić swoją funkcję odstraszącą i prewencyjną. W realiach dynamicznego wzrostu zamożności społeczeństwa oraz inflacji, mandat w wysokości 100 zł za parkowanie na ustanowionym w formie znaku drogowego zakazie, chodniku lub drodze rowerowej, jest często traktowany przez nieuczciwych kierowców jako alternatywna, niska opłata parkingowa.

Obecny stan prawny drastycznie obniża zatem poziom bezpieczeństwa najmniej chronionych uczestników ruchu drogowego – pieszych, seniorów, osób z niepełnosprawnościami oraz rodziców z wózkami dziecięcymi, którzy są zmuszani do omijania pojazdów jeżdżących. Ponadto zjawisko masowego, nielegalnego parkowania generuje ogromne koszty dla budżetu Wrocławia związane z ciągłą naprawą zniszczonej infrastruktury, rozjeżdżonych krawężników oraz rewitalizacją chodników.

Narastający problem niedozwolonego parkowania w miastach wojewódzkich, a w szczególności w rejonach historycznego centrum Wrocławia oraz na gęsto zaludnionych osiedlach mieszkaniowych, wymaga podjęcia natychmiastowych i systemowych działań legislacyjnych na szczeblu centralnym. Dotychczas stosowane środki karne w postaci mandatów za nieprawidłowy postój i zatrzymanie są całkowicie nieadekwatne do obecnych realiów społeczno-gospodarczych, przez co utraciły swoją podstawową funkcję prewencyjną oraz represyjną.

Kluczowym argumentem przemawiającym za koniecznością urealnienia stawek jest fakt, że podstawowa kwota mandatu za większość wykroczeń związanych z nielegalnym parkowaniem (wynosząca 100 złotych) pozostaje bez zmian od momentu wejścia w życie pierwotnego Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 stycznia 2003 r. w sprawie wysokości grzywien nakładanych w drodze mandatów karnych za wybrane rodzaje wykroczeń. Podczas gdy w 2022 roku znowelizowano taryfikator w zakresie drastycznego podwyższenia kar m.in. za przekroczenie prędkości czy wyprzedzanie w miejscach niedozwolonych, sankcje za nieprawidłowe parkowanie zostały pominięte i zamrożone na poziomie sprzed ponad dwóch dekad.

Drastyczny spadek dolegliwości i realnej wartości tej kary oraz wynikający z niego paraliż systemu dyscyplinowania kierowców obrazuje zestawienie jej z kluczowymi wskaźnikami makroekonomicznymi, płacowymi oraz innymi opłatami sankcyjnymi:

1. **Wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę:** W listopadzie 2003 roku płaca minimalna wynosiła zaledwie 800 zł brutto [ZUS]. Aktualnie wynosi ona 4 806 zł brutto [ZUS]. Oznacza to jej wzrost o 500,75%. W 2003 roku mandat w wysokości 100 zł stanowił aż 12,5% ówczesnej pensji minimalnej i był odczuwalną sankcją. Dzisiaj ta sama stawka stanowi zaledwie ok. 2% minimalnego wynagrodzenia, stając się karą o charakterze symbolicznym.
2. **Wzrost przeciętnego wynagrodzenia (średniej krajowej):** W 2003 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie w Polsce wynosiło 2 201,47 zł brutto. Najnowsze oficjalne dane Głównego Urzędu Statystycznego wskazują, że średnia krajowa osiągnęła poziom 9 562,88 zł brutto [GUS]. Nastąpił zatem wzrost o 334,38%. Siła nabywcza statystycznego obywatela wzrosła ponad czterokrotnie, podczas gdy sankcja finansowa za niszczenie przestrzeni publicznej pozostała w miejscu.
3. **Skumulowana inflacja:** Ogólny poziom cen towarów i usług konsumpcyjnych wzrósł w tym okresie o około 109,37%, co oznacza, że realna wartość nabywcza 100 złotych stopniała o ponad połowę. Aby dzisiejszy mandat posiadał taką samą siłę nabywczą jak w 2003 roku, jego wysokość powinna wynosić co najmniej 210 złotych.
4. **Rażąca dysproporcja względem opłat w Strefie Płatnego Parkowania (SPP):** Obecny system prawny sankcjonuje rażąco niesprawiedliwość i tworzy niebezpieczny dla porządku publicznego paradoks. Na mocy ustawy o drogach publicznych samorządy zyskały prawo do samodzielnego urealniania opłat dodatkowych za brak biletu parkingowego. We Wrocławiu opłata ta wynosi 10 % minimalnego wynagrodzenia, tj. obecnie 480 złotych. W efekcie kierowca, który zaparkuje prawidłowo w wyznaczonym miejscu, lecz nie uiści opłaty w parkomacie, jest obciążany karą w wysokości 480 zł. Z kolei kierowca, który drastycznie łamie przepisy – tarasując chodnik, czy parkując na zakazie zatrzymywania się lub zakazie postoju – podlega rządowemu taryfikatorowi mandatów i jest karany kwotą zaledwie 100 zł. Taka konstrukcja przepisów wprost zachęca do popełniania wykroczeń drogowych, gdyż parkowanie na zakazie staje się z perspektywy finansowej kierowcy znacznie (niemal pięciokrotnie) tańszą i bardziej opłacalną alternatywą niż postój w strefie płatnej.

Korelacja wysokości kar z zachowaniem kierowców – wnioski z reformy 2022 roku

Skuteczność mechanizmu podnoszenia stawek mandatowych w celu modyfikacji zachowań na drogach została bezspornie udowodniona po wejściu w życie nowego taryfikatora mandatów w styczniu 2022 roku. Wprowadzenie drastycznie wyższych kar finansowych za przekroczenie prędkości przełożyło się na natychmiastową zmianę postaw kierowców. Z oficjalnych statystyk Komendy Głównej Policji wynika, że bezpośrednio po reformie ogólna liczba wystawionych mandatów spadła o kilkanaście procent przy jednoczesnym, skokowym spadku liczby wypadków drogowych oraz ofiar śmiertelnych. Świadczy to o uruchomieniu psychologicznego mechanizmu odstraszenia, w którym wysokie ryzyko dotkliwej straty finansowej skutecznie powstrzymuje przed łamaniem prawa.

Przenosząc te doświadczenia na grunt parkowania miejskiego, należy sformułować jednoznaczną predykcję: urealnienie minimalnego mandatu do kwoty co najmniej 500 zł, doprowadzi do gwałtownego spadku liczby naruszeń (prognozowany spadek liczby wykroczeń parkingowych o ok. 25-30% w pierwszym roku od wprowadzenia zmian). Kierowcy przestaną traktować mandat jako opłacalny substytut opłaty parkingowej, co wymusi powrót do korzystania z legalnych miejsc oraz parkingów komercyjnych.

Analiza kosztów proceduralno-administracyjnych po stronie samorządu

Utrzymywanie mandatu na poziomie 100 zł generuje kolejny absurd ekonomiczny – kwota ta przestała pokrywać realne koszty pracy funkcjonariuszy, obsługi systemów teleinformatycznych oraz procedur administracyjnych związanych ze ściąganiem należności.

Proces ukarania sprawcy nielegalnego parkowania (tzw. procedury „zaocznej” pod nieobecność kierowcy) składa się z szeregu kosztownych czynności urzędowych i procesowych, do których należą:

- **Czynności w terenie:** ujawnienie wykroczenia przez dwuosobowy patrol Straży Miejskiej, sporządzenie pełnej dokumentacji fotograficznej miejsca zdarzenia, wystawienie wezwania-zawiadomienia .
- **Weryfikacja i czynności sprawdzające:** w przypadku braku zgłoszenia się sprawcy, konieczne jest wystąpienie z wnioskiem do Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców (CEPiK) w celu ustalenia właściciela pojazdu.
- **Procedura korespondencyjna:** sporządzenie i wysłanie do właściciela pojazdu wezwania do wskazania użytkownika pojazdu. Wysyłka odbywa się obligatoryjnie listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru (ZPO), co generuje bezpośredni koszt operatora pocztowego.
- **Obsługa prawno-procesowa:** przesłuchanie świadków / sprawcy w siedzibie Straży Miejskiej, wprowadzenie danych do rejestrów mandatowych, księgowanie wpłat. W przypadku odmowy przyjęcia mandatu lub braku odpowiedzi – sporządzenie kompletnego wniosku o ukaranie i skierowanie sprawy na drogę postępowania sądowego przed Wydziałem Karnym Sądu Rejonowego.
- **Egzekucja administracyjna:** w razie braku wpłaty – wystawienie tytułu wykonawczego i skierowanie go do właściwego Urzędu Skarbowego w celu podjęcia egzekucji administracyjnej.

Szacunkowa predykcja rzeczywistego kosztu przeprowadzenia pełnej procedury wyjaśniająco-mandatowej (uwzględniająca roboczogodziny strażników, pracowników administracyjnych, materiały biurowe, koszty doręczeń pocztowych oraz amortyzację systemów IT) wynosi obecnie **od 120 zł do 180 zł na jedną sprawę**. W przypadku spraw trafiających do sądu lub egzekucji komorniczej, koszty te rosną wielokrotnie.

Oznacza to, że przy obecnej stawce 100 zł, budżet Gminy Wrocław (z którego finansowana jest Straż Miejska) dopłaca do obsługi administracyjnej karania nieuczciwych kierowców. Mandat za nielegalne parkowanie przestał być źródłem pokrywania szkód w infrastrukturze, a stał się dla samorządu przedsięwzięciem głęboko deficytowym. Natomiast nielegalne miejsce postojowe „konkuruje” w przestrzeni publicznej z legalnie wyznaczonymi strefami płatnego parkowania. Podniesienie stawek jest zatem konieczne również z punktu widzenia zbilansowania wydatków publicznych na egzekwowanie prawa.

W związku z powyższym, przyjęcie Apelu i skierowanie apelu do Prezesa Rady Ministrów jest w pełni uzasadnione interesem publicznym oraz dążeniem do przywrócenia porządku prawnego i bezpieczeństwa na drogach publicznych Wrocławia. Wywołanie debaty legislacyjnej w tej materii leży w interesie wszystkich polskich samorządów borykających się z kryzysem parkingowym. Podjęcie uchwały nie generuje negatywnych skutków finansowych dla budżetu miasta.

Samorządy nie posiadają narzędzi prawnych, aby samodzielnie urealnić wysokość kar nakładanych przez Straż Miejską czy Policję na drogach publicznych w postępowaniu mandatowym. W związku z powyższym wnosimy o:

1. Podwyższenie minimalnej stawki mandatu za nieprawidłowe zatrzymanie lub postój pojazdu do kwoty co najmniej 500 zł, w przypadku naruszenia zakazów objętych znakami drogowymi B-35 i B 36 w przedziale 500 - 1000 zł,
2. Powiązanie w przyszłości wysokości stawek mandatowych ze wskaźnikiem minimalnego wynagrodzenia, aby kary automatycznie waloryzowały się wraz ze zmianami gospodarczymi.

Przedłożony projekt uchwały stanowi realizację uprawnień opiniodawczych i intencyjnych Rady Miejskiej Wrocławia, mającą na celu ochronę ładu przestrzennego, bezpieczeństwa mieszkańców oraz infrastruktury miejskiej.

Zobowiązuje się Przewodniczącego Rady Miejskiej Wrocławia do przekazania niniejszej uchwały wraz z apelem Prezesowi Rady Ministrów, Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministrowi Sprawiedliwości.